

Dr Kenneth Mathews, Księga Rodzaju, sesja 13, Ceremonia przymierza i znak przymierza, część 2

© 2024 Kenneth Mathews i Ted Hildebrandt

To jest dr Kenneth Mathews w swoim nauczaniu na temat Księgi Rodzaju. To jest sesja 13, Ceremonia Przymierza i Znak Przymierza, część 2, Księga Rodzaju 15:1-17:27.

Dzisiaj lekcja 13, część druga, kontynuacja naszej dyskusji na temat tego, co znajdziemy w rozdziałach 15, 16 i 17.

Ostatni raz mówiliśmy o ceremonii przymierza w rozdziale 15, a teraz chcemy zakończyć tę ważną sekcję w rozdziale 16 narodzinami Izmaela. Następnie w rozdziale 17, znak przymierza. Jeśli chodzi o Hagar i Izmaela w rozdziale 16, dowiadujemy się, że minęło 10 lat, odkąd Abraham i Sara weszli do Kanaanu.

Rozdział 16, werset pierwszy opisuje Sarę, żona Abrahama nie urodziła mu dzieci. To potwierdza to, czego dowiedzieliśmy się z rozdziału 11: że była bezpłodna i nadal nią była. W następnym wersecie czytamy, że Abraham zgodził się na to, co powiedziała Sara.

Zatem po Sarze raczej ja, Abraham, mieszkałem w Kanaanie przez 10 lat. Teraz widać, że Sarah ma 75 lat. A Abraham ma 85 lat.

Decydują się więc na desperackie posunięcie, oferując inny plan narodzin dziecka. I tak, pamiętacie, że w rozdziale 15, gdzie pojawiła się propozycja adopcji Eliezera, sługi w domu Abrahama, Bóg odpowiedział, mówiąc w rozdziale 15, wersecie czwartym, że z waszego ciała wyjdzie syn, który będzie twoim spadkobiercą. Cóż, to właśnie znajdujemy u Hagar i Izmaela, propozycja posiadania dziecka przez samą Sarę, która spełnia to oczekiwanie, ponieważ Abraham będzie ojcem, Hagar, służebnica egipska, będzie matką, a następnie będzie uważana za potomstwo Abrahama, Sara.

Zatem jeśli chodzi o zwyczaj adopcji przez matkę zastępczą, jest to coś, co musiało być akceptowalne. I coś, co wybrali Sara i Abraham, ponieważ Abraham zgodził się na to, co powiedziała Sara. Więc, jak nam powiedziano, spał z nią.

W wersecie czwartym spał z Hagar, a ona poczęła. Teraz, jeśli spojrzysz na poprzedni werset, zwróć uwagę, co jest tam napisane, używając języka Księgi Rodzaju 3 w odniesieniu do Ewy, która wzięła owoc, a następnie dała go swemu mężowi. To właśnie jest opisane w trzeciej Księdze Rodzaju.

A więc to jest powiedziane w wersecie trzecim rozdziału 16. Zatem gdy Abraham mieszkał w Kanaanie przez 10 lat, Sara, jego żona, wzięła swoją egipską służącą Hagar i dała

ją swojemu mężowi za żonę . Może to być celowe odzwierciedlenie tego, co wydarzyło się w ogrodzie.

I tak kondycja ludzka trwa. W kłopotliwym wątpieniu w Słowo Boże, które jest częścią duchowej podróży, częścią wzrastania w waszej relacji z Bogiem, jest to, że kiedy się potkniemy, Bóg nie porzuca, ale raczej ratuje. I przekonamy się, że w tym przypadku Bóg podjął kolejny krok, aby uratować plan.

Istnieje tu zagrożenie dla obietnicy, ponieważ Hagar jest cudzoziemką, Egipcjanką. Zatem echa grzechu Ewy wzbudzą w nas czujność, że obietnica prokreacji zostanie spełniona i Bóg się tym zajmie. W rezultacie doszło do rywalizacji między dwiema kobietami, Sarą i Hagar.

Gdy dowiedziała się, że jest w ciąży, zaczęła pogardzać swą panią. Zatem widać, że bardzo silną tradycją tożsamości kobiety w starożytności było posiadanie dzieci. A jeśli nie miałaś dzieci, społeczeństwo patrzyło na ciebie z pogardą.

Dlatego z kobietami, które miały kilkoro dzieci, zawsze wiązał się prestiż. A potem oczywiście zmniejszenie wartości kobiety, jeśli nie miała dzieci. Był to oczywiście zwyczaj, a nie żądanie biblijne ani biblijny precedens.

A zatem wiemy oczywiście, że są kobiety, które nie mają dzieci, czy to z wyboru, czy może z powodu niemożności poczęcia i posiadania dziecka, czy to przez męża, czy przez samą kobietę. Ale nie należy tego rozumieć jako coś, czym należy pogardzać. Nie należy też rozumieć, że jest to kara Boża.

Jest to coś, co było zwyczajem w starożytności w tych wczesnych latach doświadczeń Izraela i nie powinno być powszechnie stosowane w dzisiejszych chrześcijankach. Następnie dowiadujemy się, że Sara w rzeczywistości rzuca oskarżenie przeciwko Abrahamowi. W rzeczywistości jest to oskarżenie przeciwko Abrahamowi, ale nie jest to oskarżenie przeciwko Abrahamowi.

To oskarżenie przeciwko Abrahamowi. Raczej zrzucanie winy na siebie, kiedy ona mówi: „Jesteś odpowiedzialny za zło, które cierpię”. Oddałam moją służącą w Twoje ramiona, a teraz, gdy wie, że jest w ciąży, gardzi mną.

Niech Pan rozsądzi między tobą a mną. Dlatego myślę teraz, że cierpi z powodu decyzji, którą podjęła. I uznaje, a przynajmniej oskarża Abrahama o współuczestnictwo.

Niech Pan osądzi, a ona słusznie oddaje to Panu, aby rozstrzygnął, kto jest winny. I myślę, że możemy śmiało powiedzieć, że obydwójce należy rozumieć jako zawinionych – werset 6. Twoja służebnica jest w twoich rękach, więc Abraham powiedział: zrób z nią, co uznasz za najlepsze.

Musiało to być dla Abrahama wielkim smutkiem, bo przecież Hagar nosiła jego dziecko. Zatem jest napisane, że Sara źle potraktowała Hagar, więc uciekła od niej. Teraz znów mamy dowód wielkiego miłosierdzia Bożego.

Podobnie jak w wersecie 7, dowiadujemy się, że anioł Pański, ten posłaniec Pański, znalazł Hagar w pobliżu źródła na pustyni. I rzekł: Hagar, skąd przyszedłaś i dokąd idziesz? A ona mówi: Uciekam od mojej pani, Sary – werset 9. Wtedy anioł Pański powiedział jej: wróć do swojej pani i poddaj się jej.

I anioł dodał: Tak zwiększę waszą liczbę, że będzie ich zbyt wiele, aby je policzyć. Z pewnością słyszeliśmy to już wcześniej – obietnice dane Abrahamowi.

Liczne potomstwo, jak proch ziemi i gwiazdy na niebie. A teraz mamy obietnicę przedłużoną przez Pana w oparciu o relację, jaką to dziecko będzie miało z Abrahamem. Bóg tak błogosławi i wzbogaca życie Abrahama.

I nawet ten Izmael, który nie był zgodny z doskonałą wolą Boga, mimo to został pobłogosławiony wspaniałym potomstwem. I stanie się ojcem 12 narodów. Ta genealogia Izmaela zostanie przedstawiona w późniejszych rozdziałach.

Otóż, anioł Pan rzeczywiście opisuje charakter Izmaela. I to znajdujemy w wersecie 11. Anioł Pan powiedział do Hagar: Jesteś teraz dzieckiem.

Masz syna i nadasz mu imię Izmael. Jest to uderzające, ponieważ imię Izmael oznacza Boga. To jest EL.

Izmaela, Bóg słyszy. Iszma, Bóg słyszy. To jest wyjaśnienie.

Bo Pan usłyszał o twojej nędzy. Dlatego Bóg jest miłosierny i wrażliwy na potrzeby egipskiej niewolnicy. I że będzie chronił i dbał o nią i jej dziecko.

Oznacza to, że Pan tutaj zapewni Izmaelowi wspaniałe potomstwo. A w wersecie 12 jest napisane, że taki jest jego charakter. Będzie dzikim osłem ludzkim.

Inaczej mówiąc, będzie żył na marginesie społeczeństwa. Na arenie pustyni będzie także postacią bardzo wrogą. Jego ręka będzie skierowana przeciwko wszystkim, a ręka wszystkich przeciwko niemu.

I będzie żył w wrogości wobec wszystkich swoich braci. I to właśnie ma miejsce. Tak jak widzieliśmy wrogość między Sarą i Hagar, tak też zostanie ona przekazana ich potomkom.

I będzie rywalizacja pomiędzy potomstwem Izmaela a obiecany potomstwem Izaaka. I zobaczymy to w długiej historii narodów, które wyłoniły się z Izmaela, a następnie Izraela. Teraz jest inna sztuka o przeżyciach Hagar.

Mamy tu do czynienia z językiem związanym z widzeniem. A jeśli spojrzysz na werset 13, to ty jesteś Bogiem – mówi. Podała imię Panu, który z nią przemówił. Jesteś Bogiem, który mnie widzi.

Powiedziała bowiem: Teraz zobaczyłam Tego, który mnie widzi. Teraz El Roi, EL, Bóg, jest tym, który mnie widzi. To jest słowo Roi.

Niektóre wersje będą faktycznie nosić nazwę El Roi. Tutaj, w New International Version, jest to przetłumaczone i jest tłumaczone: Bóg, który mnie widzi. Dlatego nazwała to źródło, czyli naturalną studnię, Beerlahai - roi , co oznacza studnię żyjącego, który mnie widzi.

Stało się to ważnym sposobem utożsamienia lokalizacji z jej doświadczeniem. I jest to hołd złożony Bogu, jak ona najlepiej to rozumie, jako Egipcjanka, używając tego ogólnego określenia Boga, El. Bóg jednak zdecydował się rozszerzyć swoje miłosierdzie i życzliwość nawet na osoby, które moglibyśmy nazwać osobami z zewnątrz.

I zobaczymy to jeszcze raz w życiu Ezawa i Edomitów, że Bóg ma plan miłosierdzia dla wszystkich narodów, błogosławieństwo dla wszystkich narodów, nawet tradycyjnych wrogów Izraela, jak widzieliśmy w Tabeli Narodów . Werset 15: Zatem Hagar urodziła Abramowi syna, a Abram nadał imię Izmael. Zatem po powrocie Hagar musiała złożyć Abrahamowi wyjaśnienie, a on się zgodził, nadając synowi imię Izmael.

Mamy więc tutaj datę dotyczącą wieku Abrahama. Jest to więc dla nas bardzo pomocne w chronologii i mierzeniu tej podróży Abrahama. I dowiemy się, że Izmael jest 13 lat starszy od Izaaka.

Kontynuujmy teraz przymierze obrzezania, które znajduje się w rozdziale 17. Jest to dla nas ważny rozdział, ponieważ ma związek z jednym z głównych znaków rozpoznawczych potomstwa Abrahama w Izraelu, a jest nim znak przymierza obrzezania. Jeśli rozdział 15 dotyczy ratyfikacji przez ceremonię, to rozdział 17 dotyczy potwierdzenia przez znak obrzezania.

Niektórzy uczeni uważają, że jest to inne przymierze. Jest ono identyfikowane jako przymierze obrzezania, ponieważ w wersecie pierwszym znajduje się wyraźne zastrzeżenie, które brzmi: Pan ukazał mu się i powiedział: Jestem Bogiem Wszechmogącym. A wtedy stanąby przede mną i byłby nienaganny.

Chodź przede mną i bądź nienaganny. Myślę jednak, że istnieje podobieństwo pomiędzy rozdziałami 15 i 17, które wskazuje, przynajmniej w moim mniemaniu i w opinii innych komentatorów, że jest to kontynuacja tego samego przymierza. Ponieważ w rozdziale 15, wersetach pierwszym i siódmym, znajduje się stwierdzenie „Ja jestem”.

A potem, w rozdziale 17, mamy stwierdzenie „Jestem”. Jestem Bogiem Wszechmogącym. Mamy więc tutaj hebrajskie El Shaddai, Bóg Wszechmogący.

To, co chcemy zobaczyć w rozdziale 17 i mam nadzieję wielokrotnie na to zwracać naszą uwagę, śledząc i stosując duchową podróż Abrahama, to rozwój bliższej relacji między Bogiem a Abrahamem. Jest to część sposobu, w jaki Bóg kształci i uczy Abrahama o sobie, to znaczy o Panu, a następnie także o samym Abrahamie i naturze obietnic, pewności obietnic. I jak Bóg zamierza użyć tych obietnic w rozwijający się sposób, aby zapewnić wybawiciela.

Musimy więc o tym pamiętać, bliższe relacje ewoluują. My także chcemy zobaczyć ten rozdział i widzieliśmy to już wcześniej, ale zwracam na to waszą uwagę teraz, gdy Bóg chce się dać poznać. Można powiedzieć, że Bóg chce być widziany i słyszany.

To wynika z obfitości Bożej miłości; mówiliśmy o tym, jak zdecydował się tworzyć z powodu nadmiaru swojej miłości, swojego pragnienia stworzenia szczególnego ludu; nazywa wyjątkowych ludzi swoją własnością. Jak bardzo chce dzielić się swoim życiem, całą cudowną wspaniałością Boga, życiem, życiem wiecznym, doskonałą miłością, doskonałą radością, doskonałym pokojem, wszystkimi tymi cudownymi aspektami Bożego życia, chce się tym dzielić z ludźmi, którzy chcą to otrzymać. A kto je otrzymuje przez wiarę i ufność w objawionym słowie Bożym? Bóg daje się poznać na różne sposoby poprzez objawienie; widzieliśmy bezpośrednią mowę, a potem widzieliśmy, jak miały miejsce wizje.

I tak, jeśli chodzi o rozdział 17, widzimy kolejne pojawienie się Pana, który daje się poznać i zostać usłyszanym. Jako chrześcijanie możemy rozpoznać, że Pan Bóg tak oddał się i zaangażował w tworzenie dla siebie i ratowanie dla siebie wyjątkowych ludzi, że sam zdecydował się przyjść w osobie naszego Pana Jezusa Chrystusa. Jak wskazuje List do Kolosan, pełnia całej Boskości, całego Boga, znajduje się w Jezusie Chrystusie, Synu Bożym.

I tak Bóg zdecydował się przyjść w drugiej osobie Trójjedynego Boga, Synu Bożym. Przyszedł nie jako anioł wybawienia, jak widzieliśmy w rozdziale 16. Przyszedł jako niemowlę, dziecko, dziecko obiecanie, które dorastało tak jak ludzie, i był w pełni człowiekiem i w pełni Bogiem.

Jakże wyjątkową tajemnicą jest tożsamość i charakter naszego Pana Jezusa Chrystusa. I tak to jest, że jest to taka bliższa relacja na mocy człowieczeństwa naszego Pana, który

doświadcza tego, czego my tak bardzo doświadczamy, a mimo to pozostał Panu doskonale wierny. Dobrowolnie wziął na siebie cierpienia i nieszczęścia życia i śmierci za nas wszystkich, przyjmując ból i straty, a mimo to pokonując naszych największych wrogów, diabła, szatana, choroby i śmierć.

I nadejście nowego życia i umożliwienie nam tego. Jeśli przez wiarę przyjmimy ofertę wejścia do królestwa Bożego, wejścia do życia Bożego. Ukazał mu się więc i powiedział: Jestem El Shaddai, Bóg Wszechmogący.

Nie wiemy dokładnie, jak rozumieć Shaddai. Pojawiło się kilka sugestii. Tłumaczenia na język angielski są zazwyczaj zgodne z greckim tłumaczeniem słowa Bóg Wszechmogący. Ale jest to jedno z imion El, tak jak widzieliśmy w przypadku El Elyon, jak widzieliśmy w przypadku El Roi i innych.

Jest to jedno z imion El, które często wypowiadali patriarchowie, identyfikując Pana Boga. Teraz język: idź przede mną i bądź nienaganny, przypomni nam wówczas o Henochu z genealogii Setytów, który chodził z Bogiem, a następnie został przeniesiony do obecności Pana w niebie. Mówi się, że Noe był człowiekiem pobożnym, krocącym przed Panem.

Pamiętamy z historii Hioba, że został on zidentyfikowany jako nienaganny. Jest to więc wezwanie dla Abrahama, aby zbliżył się do Pana i musi to zrobić poprzez oddanie się właściwej wierze w Pana i właściwemu postępowaniu. Ten język, bez zarzutu, nie oznacza, że jest doskonały.

A raczej, jakiego terminu używa się na określenie kompletności lub całości? Bycie osobą jest nawoływaniem w moim przymierzu, aby prowadzić życie uczciwe, wierne i pobożne. Zatem nie sądzę, że mamy tu na myśli to, że On zdobywa przymierze lub że zdobywa sprawiedliwość, bo przecież to wszystko zostało uznane za prawdziwe.

Ale raczej to, co mu mówi i co, jak sądzę, możemy wynieść z tego fragmentu, to to, że dzięki uzdolniającej łasce Bożej staramy się prowadzić życie poświęcone wierze, ufając sobie i wszystkiemu, co mamy. wszystkim, czym jesteśmy, ku dobremu Bożemu zachowaniu, wierząc w Jego obietnice, wierząc w Jego ochronę, wierząc, że On nas podtrzyma i pobłogosławi. Będziemy nadal prowadzić życie w sposób, który mu się podoba, styl życia całkowicie mu oddany i kierujący się właściwym postępowaniem moralnym. Zatem – mówi – potwierdzę zawarte w 17 rozdziale przymierze między mną a wami i znacznie powiększę waszą liczebność.

Wracamy więc do tej samej kwestii, która jest główną kwestią, głównym napięciem, a mianowicie rodzeniem dzieci. Mógłbym teraz powiedzieć o zmianie imion, która nastąpi tutaj zarówno w przypadku Abrahama, jak i Saraj na rzecz Sary, że zmiana imienia jest sposobem na zasygnalizowanie nowej tożsamości. Przyjrzyjmy się więc językowi używanemu w odniesieniu do Abrama i Abrahama.

Abram oznacza wzniosły ojciec. Ab oznacza ojca, a baran oznacza wzniosłego,

wzniosłego ojca. On zmieni swoje imię na Abraham i wyjaśni to imię.

Stworzyłem cię. Innymi słowy, jest to obietnica, która z Bożej perspektywy jest tak dobra, jak spełniona. Stworzyłem cię.

Jest to więc deklaracja o bieżących konsekwencjach, ojciec wielu narodów. Raham oznacza ojca, Raham oznacza wielu, ojca wielu. I tak w jego imieniu, Abrahamie, osadziliśmy ideę wielu narodów, co oczywiście przypominają nam, jak Abraham i jego potomstwo są odpowiedzią Boga na Wieżę Babel, gdzie powstało wiele narodów, ale nie ze względu na ich wierność.

Chcieli wyrobić sobie markę dzięki dumie i reputacji. Zamiast tego Abraham pokornie poddaje się obietnicom Boga, który mówi Abrahamowi w rozdziale 12: Uczynię twoje imię wielkim. Zatem Abraham nie przejmuje sobie imienia bezprawnie, lecz raczej Bóg go błogosławi, nadając mu imię i reputację.

I kontynuując, mówi w wyjaśnieniach, uczynię cię bardzo płodnym. Czy to nie przypomina ci tego, co czytaliśmy wcześniej? W Księdze Rodzaju, rozdział 1, werset 28, w Księdze Rodzaju, rozdział 9, werset 1, a następnie to, co odkryliśmy, język płodności. A potem mówi dalej: Uczynię z was narody.

Jest to dodatkowy aspekt w wersecie 6, a królowie będą pochodzić od ciebie. I z pewnością tak jest, gdy czytasz historię Księgi Rodzaju. Królowie plemienni Izmaela, królowie Edomici Ezawa, a następnie od Izaaka i Jakuba oraz 12 synów z Judy wyjdą wielcy królowie z dynastii Dawida.

Zatem królowie będą pochodzić od ciebie. To wszystko ma związek z Bożą interwencją, Bożym dziełem. Wola „ja ” jest tutaj bardzo widoczna.

I zauważ, że przymierze będzie wieczne, na wieki, między mną, tobą i twoim potomstwem, przez wszystkie przyszłe pokolenia. Jest to możliwe jedynie poprzez potomstwo, które jest tym oczekiwanym wybawicielem, który może zapewnić Abrahamowi i jego potomkom tę trwałą więź, aby był twoim Bogiem i Bogiem twoich potomków po tobie. I żeby to mogło trwać wiecznie.

Całą ziemię Kanaan, w której jesteś teraz przybyszem, przybyszem, przybyszem, oddaję w posiadanie na wieki tobie i twojemu potomstwu po tobie i będę ich Bogiem. Przypomina to rozdział 15. Pamiętajcie, że w początkowych wersetach mówiliśmy o obietnicy potomstwa niczym gwiazdy na niebie.

Potem następuje ceremonia przymierza z podziałem na połowę zwierząt, które są brane na ofiarę. W tym kontekście dyskusja o tym, jak Bóg

da Abrahamowi ziemię Kanaan po tym, jak jego potomkowie spędzą 400 lat i czterdzieści lat w Egipcie. Następnie zostaną dostarczone.

Wrócą do ziemi Kanaan. Ich ziemia miała być częścią dziedzictwa Abrahama. To samo znajdziemy w rozdziale 17.

Odniesienie do potomstwa Abrahama, a następnie do obiecanej ziemi. Wszystko osadzone jest tutaj w ramach idei zaangażowania Boga wobec Abrahama, a co za tym idzie, relacji Abrahama do Boga. Oto czym jest przymierze.

Chcę jeszcze raz zwrócić na to Państwa uwagę. Znaczenie przymierza jako relacji. Teraz znakiem związku będzie obrzezanie.

I jest to właściwy znak dla tej relacji pomiędzy Bogiem a Abrahamem i jego potomstwem. Ponieważ powstaje w narządzie męskim, narządzie płciowym, który rodzi potomstwo, i dlatego jest to część znaku zaangażowania ze strony Abrahama, że otrzymał on w każdym swoim potomstwie tę wielką obietnicę błogosławieństwa.

Otóż obrzezanie nie było czymś wyjątkowym w Izraelu. Ich sąsiedzi praktykowali obrzezanie. Ale w tym przypadku nie ma to nic wspólnego z rytuałem dojrzewania, ale raczej z jakimkolwiek celem higienicznym.

Ale raczej sygnalizuje obietnicę, a nawet znak na ciele. Imię Sarah również zostało zmienione na Sarah. I na podstawie jej porównania będzie matką narodów i od niej będą pochodzić królowie.

Sarah oznacza księżniczkę. I znowu Sarah oznacza także księżniczkę. Jaka była odpowiedź Abrahama? To nie jest bohaterska reakcja.

Śmieje się. Bo w jego wieku, 99 lat, a ona zajdzie w ciążę – mówi – czy 100-letni mężczyzna może być ojcem dziecka? A potem woła, gdyby tylko Izmael mógł żyć pod twoim błogosławieństwem. I Bóg obiecuje mu, jak dowiadujemy się w wersecie 20, że zaopiekuję się Izmaelem.

Zaopiekuję się tym synem, którego kochasz. I on także wzrośnie dzięki tobie, Abrahamie, dzięki mojemu przymierzu z tobą.

I stanie się ojcem 12 władców, jak się przekonamy. Izaak zostaje ojcem 12 władców. Tak więc Bóg precyzuje w wersecie 21, że dziecko będzie miało na imię Izaak, którego Sara urodzi ci o tej porze w przyszłym roku.

Zatem w wersecie 19 mówi się, że synem jest Izaak. Izaak będzie odgrywał jego imię na podstawie odpowiedzi Abrahama i jak zobaczymy w rozdziale 18 następnym razem, odpowiedzą

Sary, która również śmieje się, słysząc, że tak się stanie, urodzi. Izaak oznacza, że się śmieje, albo będzie się śmiał.

Zatem z jednej strony imię Izaak odzwierciedla wątpliwości i wahania jego rodziców, Abrahama i Sary. Z drugiej jednak strony mówi o wielkiej radości, jaką dziecko wniesie do tej starzejącej się rodziny. Powiedziano nam więc, że Abraham wziął swego syna Izmaela i obrzezał go oraz wszystkich innych domowników.

A w wersecie 24 jest napisane, że był obrzezany. Rozdział kończy się stwierdzeniem, że każdy, kto mieszkał w gospodarstwie domowym, innymi słowy pod parasolem przymierza, doświadczył obrzezania. Zatem Izmael również jest błogosławiony.

Jest outsiderem. To prowadzi nas do odpowiedniego miejsca dla zrozumienia Sodomy i Gomory. Następnym razem przejdziemy do lekcji 13, rozdziałów 18 i 19 dotyczących Sodomy i Gomory.

To jest dr Kenneth Mathews i jego nauczanie na temat Księgi Rodzaju. To jest sesja 13, Ceremonia Przymierza i Znak Przymierza, część 2, Księga Rodzaju 15:1-17:27.